

NYIREGYHÁZI ÉRTÉK.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Hónap 1000 K. Negyedévre 2800 K.
Külföldi előfizetőknek és tanítókknak 20%o engedmény.

Alapította JÓBA ELEK
Főszerkesztő: Dr. S. SZABÓ LÁSZLÓ.
Felelős szerkesztő: VERTSE K. ANDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SZÉCHENYI-UT 9. SZÁM.
Telefon szám 139. Postacheque 29558.
Kéziratokat nem adunk vissza.

A kormányzó ma reggel Mátészalkára érkezett.

Budapest, június 9. (MTI.)
Nagybányai vitéz Horváth Miklós, Magyarország Kormányzója ma reggel 9 órakor Mátészalkára érkezett. A különvonat a Himnusz hangjai mellett futott be a pályaudvarra, ahol diszes, előkelő közönség várta. A várakozók csoportjában ott voltak Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter, Péchy László kir. kamarás, főispán, Komoróczy Imre alispán, Gosztónyi László főbíró, Almásy László a nemzetgyűlés alelnöke, több nemzetgyűlési képviselő, Ferenczy Zoltán a Petőfi Társaság alelnöke, gróf Károlyi Gyula, Kende Zsigmond báró, Serényi Zsigmond és Péter bárók, gróf Tisza Lajos, Kőlcsey Sándor és László s mások.

A kormányzó szajonkicsijából kijépeve elhaladt a felállított díszszázad előtt s az arcvonal balszárnyán a vitézi szék kapitányának s a környékbeli vitézek hódolatát fogadta. A főispán és a főbíró üdvözlő szavai után megköszönte a fogadtatást, kijelentve, hogy régi vágya teljesült e nappal, mikor Szatmárvármegye földjére lépett. Arra kérte az ünneplőket, hogy az önfeláldozásig menő áldozatkészséget továbbra is ápolják.

Az állomásról kocsin a városba ment a kormányzó. A menet élén Jákey László földbirtokos vezetése mellett 100 tagból álló árvalányhajás lovas bandérium ment, utközben pedig az ünneplők óvációja fogadta a kormányzót.

Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter Nyiregyházán.

Nyiregyháza, június 9.
A mátészalkai Kőlcsey-ünnepségekre utazó Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter és kísérete tegnap a budapesti gyorshoz csatolt külön kocsiban Nyiregyházára érkeztek, ahol rövid időre kiszálltak és a Máv. éttermében rendezett estebédnek vettek részt. A miniszter és kíséretének fogadásánál dr. Kállay Miklós Szabolcs és Ung vármegyék főispánja dr. Erdőhegyi Lajos, a nyírbátori kerület nemzetgyűlési képviselője jelentek meg. A kultuszminiszterrel érkeztek Nyiregyházára Balogh Jenő dr., a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára, Kállay Tamás, Illés József, Almásy László nemzetgyűlési alelnök, Ferenczy Zoltán dr. muzeumi könyvtári igazgató. A méltóságokat a Máv éttermében izléssel diszített virágos asztal várta s az Erdőhegyi Lajos nemzetgyűlési képviselő rendezésében felszolgált estebédnek a Mátészalkára utazó miniszterrel és kíséretével Kállay Miklós főispán, Erdőhegyi Lajos, Illés József, Kállay Tamás nemzetgyűlési képviselők vettek részt. Kurcz József Máv. vendégfőnök figyelmes gondos, nobilis kiszolgálása és asztalának nagyszerű menüje a miniszternek s a megjelent előkelőségeknek kifejezett elismerését érdemelte ki.

Erősen készülnek az indemnitás vitájára.

Budapest, június 9. Magyar Hírlap.
A pénzügyminiszter által előterjesztett indemnitási törvényjavaslat várható vitája köti le minden politikai párt érdeklődését. Az ellenzék heves vitára készül, azonban a kormánypárt is megfelelő részt fog venni a vitában. Az indemnitási vita várható fejleményei következtében a földreform novejla tárgyalása csak őszre

várható. A vita folyamán Heinrich Ferenc nagy felszólalásra készül. A pártok kivüliek szerdán este ülést tartanak, melyen ki merítően megvitatják a kérdések komplexumát. A szociálisták magatartása tekintetében még döntés nem történt, bizonyos, hogy széles vitát indítanak az indemnitás tárgyalása alkalmával.

Lelőtte a detektívfelügyelőt, azután öngyilkosságot követett el

Budapest, június 9.
(M. T. I.) Schmolka művezető Varga István detektívfelügyelőt, amikor ez nála házkutatást akart tartani, revolverével lelőtte. A főkapitányság intézkedést tett Schmolka kézrekerítésére.
Az újabban nyert megállapítások szerint Schmolka az eset után menyasszonyával a Margitsziget alsó vendéglőjébe hajtatott, a kocsit kifizette, majd menyasszonyával egy padra ült s ott elmondotta, hogy mit tett, egyben közölte, hogy nincs más

menekvése, mint az öngyilkosság. Menyasszonyát ezután elküldötte magától s nem sokára ugyanazzal a fegyverrel, mellyel a detektívfelügyelőt lelőtte, magára lőtt. A golyó közvetlenül a szív felett hatolt a testébe. Schmolkát a Rókus kórházba szállították. Ott fekszik Varga István is. Kihallgatni eddig egyiket sem sikerült, mert nem tértek még eszméletre. A rendőrség Schmolka menyasszonyát ma délelőtt kihallgatta.

Politikai szemle.

A politikai helyzet tisztázása céljából S. Szabó József közvetítő lépéseket akar tenni a Schandl-Örffy és Gömbös csoport között. Ha törekvése sikerrel jár, akkor 100 képviselő áll Nagyvárad Szabó mellé, akik fel tudják venni a harcot Bethlennel. Ebben az esetben elkerülhetetlen lenne a szakadás az egységes pártban.

Kisebb hírek.

Károlyi Mihály gróf vagyonekobbzási pörét hétfőn kezdi tárgyalni a Tábla.
Széchenyi Miklós gróf ma délelőtt házasságra lépett Cséry Sárival.
Ma délelőtt nyitotta meg József főherceg a MEFHOSZ művészeti kiállítását.
Dailly Mail írja. Babilon mellett megtalálták a Babel-torony maradványait, melyet Krisztus előtt 2600 évvel kezdtek építeni.

Rómából jelenti az Il Mondo. Az olasz kormány javaslatot tett Belgrádban Fiume annektálására nézve s ez esetben a jugoszláv állam megkapná a Baros kikötőt és annak deltáját.

Párisból jelentik. A nagykövetek tanácsa elhatározta, hogy Németországban szigorú katonai ellenőrző vizsgálatot tartanak. A Petit Parisien megjegyzi, hogy amennyiben Németország fenyegető magatartást tanúsítana az ellenőrző bizottság munkájával szemben s azt gátolná, úgy elkerülhetetlen lesz a szankciók alkalmazása.

— Kiütéses tifusz Nyiregyházán. Kósa János halmozbokori jakos kiütéses típusban betegedett meg. Kósa egy izben, hadifogságban már volt kiütéses tifuszban s jelenleg enyhébb lefolyásának mutatkozik a betegség. Konthy Gyula városi főorvos nyomában intézkedett s Kósát a járványkórházba szállíttatta, ahol el van zárva teljesen a lakosságtól és hozzátartozóitól.

A Koronában ma lesz a megnyitó.

Nyiregyháza, június 9. Saját tudósítónktól.
Mint már tegnap megírtuk, a Korona kávéházának ma este lesz az ünnepélyes megnyitása, mely alkalommal Kiss Béla debreceni cigányprimás teljes zenekarával hangversenyeznek. A megnyitó rendőrségi engedéllyel reggel 5 óráig tart Kiss Béla egyébként vasárnap estére is Nyiregyházán marad zenekarával együtt.

A Just lámpagyár még mindig ég.

Budapest, június 9. Új Nemzedék.
A Just lámpagyár égése egyre tart. A gyártelep központi épületét s a raktárak mellett kezdődő szeszgyárat sikerült megmenteni. Az újpesti tűzoltóság ma reggel is még három sugárral locsolta a füstölgő romokat. A tűznek eddig nyolc sebesültje van. Ma délelőtt rendőri bizottság szállt ki a helyszínre, akik a tűz keletkezésének okát fogják megállapítani. A kár biztosítás révén megtérül.

Tőzsde.

Budapest, június 9. (M. T. I.)
Zürichi nyitás: Budapest 0.0975, Berlin ötnyolcad, Newyork 556.5, London 2567, Páris 3575, Milánó 2590, Prága 1658, Belgrád 605, Varsó hétnyolcad, Bécs és osztrák bélyegzett 0.0078.

A város a háromemeletes bérpalota céljára egyik legforgalmasabb zöldségtéri telkét engedi át.

Erre a helyre tervezték a vásárcsarnokot.

Nyiregyháza, június 9. Saját tudósítójától.

A tegnapi városi szakosztályi ülésen foglalkoztak a szakosztályi tagok a város lakosságát élénken foglalkoztató tervvel, a háromemeletes bérpalota építésének ügyével is. A kérelmezők hangsúlyozták, hogy csak az esetben tudják a garanciális biztosítékokat bemutatni, ha a város képviselőtestülete legalább elvben hozzájárul a kért Károlyi-téri telkek átengedéséhez.

Ugyanis a földszinten üzlethelyiségeket szándékoznak tervezni s ezeknek jövődelmélt belekontemplálják az építkezés anyagi feltételei közé. Felajánlották továbbá a városnak, hogy

ötven esztendő lejártán után hajlandók a bérpalotát akkori értékén ötven százalékaért a város tulajdonába átengedni

A szakosztályok nagy érdeklődés mellett, a tárgy súlyos komolyságához mért mélyreható eszmecserevel tárgyalták az ügyet s az az álláspont jutott kifejezésre, hogy a városi építési politika szempontjából és abból a nézőpontból kell vizsgálni a kérdést, hogy Nyiregyháza város iparosainak egész seregét foglalkoztatja a nagyszabású építkezés hosszú időn át, részükre keresetet nyújt és a lakásszükséglet jelentős mértékben enyhít, a városban levő téglagyárakat, az építő anyaggal kereskedőket foglalkoztatja, általában igen sok vonatkozásban óriási jelentőségű.

Ezért a szakosztályok

minden uton elő fogják mozdítani a konzorcium tervének megvalósítását,

A Károlyi-telkek átengedését azonban ennek ellenére sem támogatják a szakosztályok, abból indulva ki, hogy ez a hely évtizedek óta kézipület céljaira van kijelölve, a városnak ezidőszere a legjobb és legértékesebb tere, amelyen ha bérház épül, nem szolgálhatja azt a célt, a

melyre a városrendészeti tervezet kijelölte. A város építési politikájában hangoztatják a szakosztályi tagok — a múltban sok hiba történt. A város központjában levő legszebb telket vagy könnyen megszerezhető épületeket könnyen kiengedtek, amikor azokat nagyobb áldozat nélkül megszerezhetné volna a város. Ezért most annál nagyobb körültekintéssel kell megőrizni a még rendelkezésre álló központi fekvésű telkeket és épületeket.

Azonban a Smiják István és társai által kért építkezés megvalósítására egy igen értékes, a központhoz közel fekvő, élénk kereskedelmi forgalmi helyet hoztak javaslatba a szakosztályok.

Ez a telék a Zöldség-téren fevo, a Város tulajdonában levő Katz-féle telék, amelyek három utca határolt

és pedig a Zöldség-tér, a Bujtos-utca és a Hunyadi-utca. A telék megfelelő nagyságú Helivásárok és piacok alkalmával élénk forgalmu. A város középpontjától, képercenyi távolságra van, a földszint kiválóan alkalmas az üzlethelyiségek létesítésére. Ezt az értékes telket

vásárcsarnok létesítésére tartogatla a város

és a városrendezési tervezetben így is van kijelölve, de méltányolva a Smiják-féle terv óriási horderejét, a megvalósításához fűződő nagy gyakorlati érdekeket,

készségesen javasolja a képviselőtestületnek a telék átengedését.

Az ötven év után vajó megvételt a város szakosztályai súlyos feltételnek tartják, de remélik, hogy ennek el nem fogadása nem lesz akadály a tervbe vett építkezés megvalósításának.

Reméljük, hogy a lakosság körében oly nagy várakozást keltő kérdést most már mindkét fél kölcsönös jóakarásával mihamarább sikerül megoldani és városunk nyomásgéző lakásügyén lényegesen enyhíteni.

A piros kis papucs.

Rigmusos riport a Hatzel-térről.

Egy bágyadt, csendes őszi délelőtt,
Mikor a nyári szél már tar-lombot sodor,
Mikor a reggel és az este majánem összeüt.
[közik,

Mondom: egy ilyen őszi, csendes, szép napon
Történt. Szerdán vagy szombaton.

Legalább egy szürkeruhás kis egér
Igy mesélte nekem, pedig ő mindenhez ért,
S mindent tud, ami anyiregyházi ócska piacon
Történik szerdán avagy szombaton.

... Mikor a hajnal hosszú küzködéssel

Megbirkózott az éji sötétséggel,

És megvirradt a Hatzel téri sikon,

Jön az ócskás had! Hátukon balyu.

És férfiak kis talicskákat tolvá,

Gyermekek és vénék eladó holmikkal.

És sandán nézve egymás portékáját,

Kipakkolnak.

... Ezalatt a Hatzel-tér is ébred.

A kis zsidóbolt kitarja karját.

Az Aranykereszt patika redőnye

Méltóságteljesen felgöndörödik.

A jószágos képű tisztos pék-család

Kákinéz a kapun kémlelni az utcát;

Van-e tejjöl, tojás s egyéb finomságok?

Az ablakok függöny szemhéjukat jellemelik,

És lassan a kihalt tér nyüzsgő embertömeg

Tolongási helye.

... Van is most minden, amit csak kívánsz.

Figyelj ide, és mindjárt megtudod:

Mit kaphatsz hát az ócska piacon

Mindenkor, szerdán avagy szombaton.

... Rozsdás vasszegek és sarokvadás,

Zablával és szerszámokkal vegyest.

Mellettük cucli kis üveggel együtt,

S egy vadonatúj csizmahuzó zsámoly,

Kelméket mérnek csalaminta rőffel.

Mellettük kis nyul hegyezi jülét,

És női bluzok, ki selyem, ki bársony,

Megférnek a sáros ponyvavászon.

Ágyak sodronnyal, spárgával foltozva,

Zsíros bődönök, zsír nélkül valók,

Kitaposott csizmák.

S a magas ég is elbámolná estig

Az ócskapiac kincses kirakalját.

De im, egy kedves kis jószág,
Pici, piros cipő.
Papucsnak is beillik,
És uj még, ez a jó!

Egy aggteleki palóc barlangvezető tréfái.

A kilencvenes évek elején nagy szenvedéllyel és ritka kitartással kutatta és fényképezte néhai Kréhnyay Adolf székesfővárosi igazgató-tanító a bérce, akkor még nagy Gömör vármegye nevezetességeit: a szilicei jég- és az aggteleki cseppkőbarlangokat. Komoróczy a népszerű etnográfus volt a társa, aki több mint negyvenszer bejárta a barlangot s kutatásairól és egyéb megfigyeléseiről érdekes naplót vezetett. Ebből a naplóból való a következő visszaemlékezés:

A csodás cseppkőképződéseiről nevezetes aggteleki barlangnak első barlangvezetője volt Faiksz-Kompektor Jóska. Mig Mikszáth Kálmán elbeszéléseiben a palócokat tő eredetűeknek mondja, ezt mindjárt megcáfolja az aggteleki barlang magyar születésű palóc vezetője, aki sajátos paraszt beszédével, különös megjegyzéseivel és magyarázataival folytonos derűtségben tartotta a barlang látogatóit. Ez a nevezetes férfiú, aki Aggtelek község általános komája volt, a háromlábú székhez hűtlenné lett csizmadia mester volt. Nem volt rá nézve kellemesebb dolog, mint a barlang bejárása. A kiránduló társaság élén haladva, büszkén és a klasszikofilológusokat megszágyenítő bőbeszédű-

séggel emlegette Jupitert, Junót, az egész görög-latin mitológiát. Néhai Baksay Dániel Gömörmegye közszereketben álló Dani bácsija, a barlangnak egykori hűséges gondozója, annyira fejébe verte Kompektornak a mitológiát, hogy Kompektor Jóska álmából felriadva is nyomban recitálta a nyugalomba helyezett istenségeket.

A csaknem kilenc kilométer hosszú barlang rejtélyes zeg-zugait jobban senki sem ismerte, a sok földalatti járástól halottsárga színű Kompektor Jóskánál, akibe és társába, a második vezetőbe: Czoki Jóskába, a barlang 446 képződményének görög-latin mitológiai elnevezéseit néhai Baksay ref. lelkes a gömöri szójárás szerint úgy beleverte, mint az előltöltő puskába a fojtást.

Minthogy Aggteleken csak egy szerény berendezésű menház áll az örökre jövő-menő turisták részére ennek folytán az éjt sokan a barlang bejárásával töltik és így csaknem egy negyedszázad alatt igen sokszor felverték éjszaka is Kompektort, a fővezetőt, ki napon-ta négyszer is bejárta a barlangot. A sok éjszakázás és földalatti járás utóbb megzavarta az esztét az ékesbeszédű palócnak.

Gyakran vendég nélkül is beosont a barlangba és itt macskamódra felkapaszkodott a 245 méter magas hegyre. Itt a »Plutó tánc-terme« mellett lévő »Hekate hálószobájá«-nak

nak nevezett részen áll két pompás, fehér cseppkőnyulvány: »Castor« és »Pollux«, melyek arról nevezetese, hogy ha fakalapáccsal kongatják, pompás mély hangjuk a lipótvárosi Bazilika nagy harangjának a hangjával vetekedik. Ezt a játékot űzte a szegény megháborodott nagy gyönyörrel, amikor csak tehette.

Huszonegy évig gyönyörködött Kompektor Jóska a barlang látogatóit naponta ékes harangszóval és egy ilyen produkciója közben, Kréhnyay látogatása alkalmával vesz tette el az esztét. Szerencse, hogy ez alkalommal csak két férfilátogató volt vele. Kompektor Jóska a »Mória-hegy«-en állott és a felkelő napot mutatta az utasoknak. A mit sem sejtő turisták kétszáz méter mélységben hallgatták Kompektor művészi játékát. De hirtelen abbahagyta a harangozást, ijesztő kiáltást hallatott és faképnél hagyta a turistákat.

A barlang közepén hagyott vendégek sok kalandozás után Mória hegyénél megtalálták az egyesült »Styx« és »Acheron« nevű patkokat és ennek folyását követve, nyolc órai aggodalmas ut után végre a barlang kijáratához jutottak. Az elővigyázatból magukkal vitt négy szál gyertya szerencsére kitarzott, különben mindaddig a sötét barlangban kellett volna maradniok, éhségüket tiszta ivóvízzel csillapítva, amíg a második vezető más

Vasárnap, június 17-én
Kezdeté 1 órakor, vége soha!

Nagy népünnepély

(Angol Park) a Sóstón.
A színtársulat rendezésében!!!

Egy szöke kislány árulja,
S a szeme szomorú.
Amint egy vevő meg-megáll,
Növekszik a boru.

Lesz bár a hétre zsír meg liszt,
Ha elkél a cipő.
Sirva tekint kincsére le
És búja egyre nő.

De egyszerre csak megáördül az ég,
És itt leszen mesémnek magva már.
Szózat hallék, de beszélő sehol,
Mint egykor Pán halálát hirdető:

„Minden tárgy, ami nem jogos,
S nem igaz szerzemény,
Keljen utra s guzdájához
Menjen. Így rendelém!”

És erre lön szörnyű felfordulás!
Az ócskavasak csörgő borákkal
Indulnak utra.

Döcögve ment az ágy. Csörömpöl az üveg.
Egy uszályos ruha után a kis cucli siet.
Himzett, szép szoknyák lebegnek a légtérben,
S egy csámpás csizma lihegve fut.
Locsog a sárban a lyukas cipő,
Mig célhoz ér.

Mert messze utat kell megtenniök,
Hogy az igaz gazdát elérjék.
Ki él, ki nem; ki itt, ki ott.
Mióta eltemették.

És sóbálványkép áll a tenger nép.
Némelyek alul a porlyka s a kis szék
Is odébbáll.

Szörnyű eset.
Az egész piacon semmi, semmi
Csak csodáló, síró eladó, vevő.
Portéka egy sem...

... De mégis, mintha volna valami!

Egy piros kis csoda.
Nézője az egész piac,
S a kis lány kicsoda?

S a titkos újra szól:
Egyetlen igaz lény,
A cipő megmarad,
S erszényéből az ára
Soha ki nem apad.

És lábon már a kis cipő
S táncolni kész a láb.
A zsebbe duzzad a bankó,
És megy haza a lány.

Igy nyerte meg a becsület
S a gaz jutalmait.
S üres batyuk és talyigák
Csak a szégyent viszik.

Hogy így volt-e, azt bizony nem tudom.
Nekem egy szürkeruhás kis egér
Igy mesélte. Pedig ő mindenhez ért.
S mindent tud, ami a nyiregyházi ócska piacon
Történik szerdán avagy szombaton.

Palóc.

A László-tanya bérleti feltételeiből nem engedhet Nyiregyháza városa.

Nyiregyháza, június 9. Saját tudósítónktól.

A László-tanyai bérletre vonatkozólag a június 12-én tartandó rendkívüli közgyűlés dönt az ajánlatokról. A legtöbbet ígérő Zajácz András és társai ajánlatára vonatkozólag ismételtén leszögezte a szakosztály azt az álláspontját, hogy érdemileg csak akkor bírálhatja el az ajánlatot, ha kötelező nyilatkozatot adnak arra vonatkozólag, hogy a képviselőtestület által megállapított feltételek minden pontját elismerik magukra nézve kötelezőnek, másodsor, ha egységes gazdálkodási rendszert vezetnek, harmadsor, ha egymásért egyetemlegesen anyagi felelősséget vállalnak, negyedsor, ha telekkönyvi vagy ennek megfelelő anyagi garanciát biztosítanak.

A szakosztályi ülésen többen igen melegen támogatták felszólalásukban a kisgazdák törekvését, amellyel a bérletet a maguk számára igyekeznek megszerezni, de abban minden felszólaló egyet értett, hogy a város érdekeinek megóvása szempontjából a megállapított feltételekhez minden pályázónak, így a gazdáknak is mindenképpen alkalmazkodniuk kell.

Nagymama

Blaha Lujzával

a Diadalban

A külföldiek forgalmi adója.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara közli szabotsi érdektségével a következőket:

A törvény helyes értelmezésének megfelelően elrendelte a pénzügyminiszter, hogy a belföldön állandóan nem tartózkodó külföldi keresetűző belföldi képviselői, üzletvezetői, raktárkezelői bizományosai vagy megbízottai június 26-ig a külföldi cégek általuk belföldön lebonyolított üzleteiből származó bevételekről, a mennyiben a bevételek után után az általános forgalmi adót egészben vagy részben még nem rótták le, 1922. évi szeptember hó 1-ig visszamenőleg az illetékes magyar királyi állampénztárakhoz vagy városi (községi) adókezelés esetén az illetékes városi (községi) adóhivatalhoz az 1921. évi 130000 számú utasítás 70 és 71. szakaszaiban foglalt rendelkezéseknek megfelelő vallomást terjesztenek be az adó és az előírt adópótlék egyidejű befizetése mellett. Azokat az adófizetők akik e rendelkezésnek eleget nem tesznek, az 1922. XXXIX. törvény 64. szakasza alapján kell büntetni. Önként értekező, hogy az előző bekezdésben foglalt rendelkezés azonban nem ad jogot arra, hogy az érdeklő külföldi keresetűzők a jövőben is készpénzben fizethessék adójukat, hanem az általános szabályoknak megfelelően kell eljárniuk, ha csak az utasítás 68-ik szakaszának (5.) bekezdése értelmében beadott kérelmükre az illetékes pénzügyigazgatóság az adónak készpénzben való fizetését meg nem engedi. Utasítja a miniszter a pénzügyigazgatóságokat, hogy a beadott vallomások alapján tartssanak az érdekelteknél helyszíni vizsgálatot az adóterelés helyességének és annak megállapítása végett, vajjon az adó a rendelkezésben megjelölt forgalomra vonatkozik-e. A május 26-ika előtt a rendelkezésben tárgyalt adókötelezettség megszűnése miatt feljelentésre, vagy általános forgalmi adó ellenőrzéséből kifolyólag megindított eljárásokat szabályszerűen le kell folytatni. Ha azonban a fél ilyen esetben a május 26-ika előtti időből származó pontos feljegyzéseivel vagy

látogatókkal a barlangba nem jött volna.

A megbomlott agyu Kompektor Jóska egy másik vezetővel kellett, annak minden ellenkezése dacára, helyettesíteni. Néhai Baksay bácsi, a barlang volt gondozója, Bibliás Ferenc kőmíves-mestert és fiát tanította be a felelősségteljes állásra, akik hasonlóan mulatságos, palócos ékesszólással magyarázzák a barlang sajátos képződményeit. Kompektor Jóska pedig, amikor csak tehetett, beszökött a barlangba és amíg élt, mindig ott harangozott busan magamagának.

Nemrég történt, hogy a kirándulók egyik tagja igen gyengének mutatta magát a mitológiai ismeretekben. Niobéról volt szó, akiről Kompektor Jóska a hiányos ismeretű uriembernek ékes palóc nyelven így adta meg a felvilágosítást:

— Moa megkövetem becses személyét, bontódás ne essék, moa csak kimondom a szavazatot. Bion kigyémed nem nagy fogatnatval vaon a Mityologia iránt nézvést, ha még Nióbe dukációját se tuga. E sirva született, könnyezve halt, hogy im a magzatyaít úgy éhonytók, mint a kutya kölykét. Jupiter, aki nagy Isten vau, a tette még vele a nagy motópót, hogy a magzatyaít hótra szónta a motózával együtt. Bion Nióbe csak asszony vau, gyenge perszóna, méki a nagy siráusnak azóuta mindeég könyvezvésben vaon. It haát

a tisztét urak és asszonyságok, laotjaók, faujnlu ki vaon csepeégve, bio sirdaugál. Ez a Mityológia.

Czoki Miska, a második kalauz erre büszkén csak ennyit mond:

— Moa mink a Mityológia iraunt nagy részveétvel vagyoonk, nagy beöönk a tudomaás, mert dacúra a mindeneéknek, a nagy tisztelendő urounk ougy beléenk veerte akór a vadász a puskaába a folytaást.

Máskor a híres, nevezetes Kompektor Jóska, az aggteleki barlang »kimüvelt« vezetője, egy nagy társaság élén az ő kedves odújába vonult s ez ékes szavazattal rendezkedett:

— Tekéntetes uri karok és női rendek! Tessenek libasorba álanyi, oszt meghallgatnyi minden szómat. Így la! No indulhatónk! Ehu az »király kuttya«, akibe olyan hideg víz vagyon, amilyen nagy járatnyi földön nincsen. Itt idébb vagyon a »József nádor oszlopa«, aki itt járván, igen nagy jogaratvai vót az barlang irányában.

— Most tessenek figyelmezn! Itt az »Paradicsom kapuja« előtt vagyónk. De benne vagyon az ítbél áldozója, az Kain botja, meg az Éva papucs.

— A ledült orgona is itt vagyon, olyan, akár a templomba való, még a sipja is látszik. De szól is ám! És ekkor egy darab cseppkő-

vel végighuzogatta Jóska a sipképletek követ és hangot vetett a hideg kőből. Az aradi tizenhárom tanuk is itt vagynak. Tetszenek tudni, hogy mi vót ezeknek a sora. Az nimet meg az orosz igen elbánt vele, hogy az Isten sülyessze el őket. Nem jó erről még beszélni se.

— Gyerónk tovább! Itt tessenek jól meghuzódni, mer alacsony az állapot, oszt könnyen odaveti a fejt, aki magosan tartja.

— Itt jobbkézt esik a »denevér-barlang«. Ha revolverbü egyet-kettőt lövünk, hát im melátják, hogy szertelen a sok böregér.

— Itt má egy magnézist is meggyujtok, hogy fényességben legyék az látás. Ugye hogy szép?

— No de gyerónk! Itt az »virágos kert«, amitt az »méh-köpi«, itt me má az Styx folyó. Ez folyóba tanyáta me az nagyságos Friedvalszky és a méltóságos Nyáry báró ur azt a bogarat, akit mé az tudalmas urak nem ismertek. Biony két hétig itt tanyáztónk, míg az bogarat métanátuk. De tanátunk is azutég akar egy tarásznyára valót.

— No de gyerónk! Hát má mé az »Nagy ebédli«-be vónánk. Itt jó lesz egy cseppet kaptatni. Elő az elomózsiaival, oszt cselekedjünk!

Markó Miklós.

Vasárnap, hétfő, kedd: **Marinka táncosnő** Szezonsláger! Szezonsláger!